

Dosarul nr. 2rac-21/20

Prima instanță: Judecătoria Căușeni, sediul Central - V. Nichitenco

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău - L. Bulgac, G. Dașchevici, A. Panov

DECIZIE

29 ianuarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh
Nicolae Craiu
Iurie Bejenaru

judecând recursurile declarate de către Societatea cu Răspundere Limitată „Good Season”, reprezentată de avocatul Dorel Rotaru și de către Societatea cu Răspundere Limitată „York-Refrigerent”, reprezentată de avocatul Vitalii Mamaliga,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Societatea cu Răspundere Limitată „York-Refrigerent” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Good Season” cu privire la încasarea dobânzii de întârziere, penalității și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 10 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a admis apelul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „York-Refrigerent”, s-a casat hotărârea din 12 februarie 2019 a Judecătoria Căușeni, sediul Central, cu emiterea unei noi hotărâri privind admiterea cererii de chemare în judecată,

constată:

La 14 mai 2018 Societatea cu Răspundere Limitată „York-Refrigerent” (în continuare SRL „York-Refrigerent”) a depus cerere de chemare în judecată împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Good Season” (în continuare SRL „Good Season”), prin care a solicitat încasarea datoriei în mărime de 209 751,75 lei și a cheltuielilor de judecată în mărime de 6 292,55 lei. (f.d. 2-4)

În motivarea acțiunii societatea reclamantă a indicat că la 27 iulie 2017 între SRL „York-Refrigerent” și SRL „Good Season” a fost încheiat contractul nr. 21-2017, potrivit căruia reclamanta s-a obligat să livreze utilaje frigorifice și să execute lucrări de montare a acestora, iar pârâta s-a obligat să recepționeze marfa și să achite inclusiv și costul lucrărilor. Ulterior, conform actului de predare-primire și facturii fiscale din 13 noiembrie 2017, SRL „York-Refrigerent” și-a executat obligațiunile

de livrare și montare a utilajelor, iar SRL „Good Season” a recepționat marfa și lucrările, fără obiecții.

SRL „York-Refrigerent” a invocat că potrivit contractului, societatea pârâtă s-a obligat să achite suma utilajului în două tranșe, 50% - avans și 50% - după primirea utilajului și executarea lucrărilor, însă suma integrală nu a fost achitată de SRL „Good Season”.

Astfel, societatea reclamantă la 17 aprilie, 2018 a expediat SRL „Good Season” o somație, prin care a solicitat achitarea datoriei în sumă de 209 751,75 lei în termen de 5 zile, dar până la data depunerii cererii de chemare în judecată, datoria nu a fost achitată.

La 28 octombrie 2018, SRL „York-Refrigerent” a înaintat o cerere de modificare a cuantumului pretențiilor, solicitând admiterea cererii de renunțare la pretențiile de încasare a datoriei și a taxei de stat, cu dispunerea încasării din contul societății pârâte a dobânzii de întârziere în sumă de 29 524,72 lei pentru perioada 13 noiembrie 2017 – 26 octombrie 2018, a cheltuielilor pentru asistența juridică în sumă de 5 000 lei și a taxei de stat în sumă de 1 035,74 lei.

În motivarea cererii, SRL „York-Refrigerent” a indicat că SRL „Good Season” a achitat datoria și taxa de stat, drept consecință a renunțat la pretențiile inițiale.

Ulterior, la 21 ianuarie 2019, SRL „York-Refrigerent” a înaintat o nouă cerere de modificare a cuantumului pretențiilor, prin care a solicitat încasarea din contul pârâtei a penalității pentru perioada 13 noiembrie 2017 – 13 aprilie 2018 în sumă de 37 755,31 lei, a taxei de stat aferentă calculului dobânzii de întârziere și a serviciilor juridice în sumă de 1 132,65 lei.

Prin hotărârea din 12 februarie 2019 a Judecătorei Căușeni, sediul Central, acțiunea înaintată de SRL „York-Refrigerent” s-a respins, ca neîntemeiată (f.d. 63, 67-70).

Împotriva acestui act judecătoresc la 04 martie 2019 SRL „York-Refrigerent” a declarat apel, solicitând admiterea cererii de apel și casarea hotărârii din 12 februarie 2019 a Judecătorei Căușeni, sediul Central cu emiterea unei noi hotărâri privind încasarea dobânzii de întârziere în mărime de 29 524,72 lei, penalității în mărime de 37 755,31 lei și a cheltuielilor de judecată formate din plata serviciilor de asistență juridică în mărime de 5 000 lei și a taxei de stat în mărime de 3 043,39 lei. (f.d. 77-80)

SRL „Good Season” a depus referință la cererea de apel depusă de către SRL „York-Refrigerent” împotriva hotărârii din 12 februarie 2019 a Judecătorei Căușeni, sediul Central, solicitând respingerea cererii de apel ca fiind neîntemeiată cu menținerea hotărârii contestate, totodată invocând că cerința cu privire la încasarea penalității este prescrisă. (f.d. 91-92)

Prin decizia din data de 10 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de SRL „York-Refrigerent”, s-a casat hotărârea din 12 februarie 2019 a Judecătorei Căușeni, sediul Central, fiind pronunțată o nouă hotărâre, prin care s-a admis cererea de chemare în judecată, s-a încasat din contul SRL „Good Season” în beneficiul SRL „York-Refrigerent” penalitatea calculată pentru perioada 13 noiembrie 2017 – 13 aprilie 2018 în sumă de 37 755,31 lei și a cheltuielilor de judecată în sumă de 2 007 lei (f.d.103-108).

La 06 noiembrie 2019 SRL „Good Season”, reprezentată de avocatul Dorel Rotaru a declarat recurs împotriva deciziei din 10 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia, cu menținerea hotărârii primei instanțe. (f.d. 113-114)

În motivarea ilegalității deciziei contestate SRL „Good Season” a afirmat că prima instanță corect a stabilit că la momentul depunerii cererilor de modificare a pretențiilor, obligația sa era stinsă, iar potrivit art. 642 alin. (2) din Codul civil (în redacția de până la 01 martie 2019), dacă obligația este stinsă, debitorul nu este obligat să plătească dobânda și penalitățile, ori să repare prejudiciul.

SRL „Good Season” a relatat că intimata a primit și acceptat plata pentru bunul livrat, fără a-și rezerva dreptul de a cere penalități, fiind lipsit de dreptul de a cere penalități de la debitor.

De asemenea, a considerat că pretenția cu privire la încasarea penalității, prin prisma art. 268, lit. a) din Codul civil (în redacția de până la 01 martie 2019) este prescrisă, obligația debitorului de a achita prețul bunului a devenit exigibilă la 13 noiembrie 2017, iar termenul de 6 luni, în interiorul căruia urma să fie înaintată pretenția, a expirat la 12 mai 2018. În speță, pretenția a fost înaintată la data de 14 ianuarie 2019, adică cu omiterea termenului de prescripție.

La 10 ianuarie 2020 SRL „York-Refrigerent” a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat casarea deciziei în partea în care s-a respins pretenția cu privire la încasarea dobânzii de întârziere cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri privind admiterea acesteia. (f.d. 127-131)

În motivarea recursului SRL „York-Refrigerent” a indicat că instanțele de judecată nu au analizat probele prezentate la dosar, au apreciat arbitrar probele prezentate, au aplicat o lege care nu urma să fie aplicată.

SRL „York-Refrigerent” a criticat concluzia instanței de fond privind faptul că după achitarea datoriei creditorul nu mai poate solicita dobânda de întârziere, penalitatea precum și a alte prejudicii, ori debitorul este obligat să repare prejudiciul cauzat creditorului ca urmare a neexecutării obligației pecuniare asumate.

Neexecutarea include orice încălcare a obligațiilor, inclusiv executarea necorespunzătoare sau tardivă. Prin obligație pecuniară se va înțelege acea obligație, în virtutea căreia debitorul e obligat, în baza unui contract sau a unei obligații extra contractuale prevăzute de Codul civil, să transmită creditorului bani, în sumă determinată sau determinabilă, adică utilizează banii ca mijloc de plată. Modalitățile de compensare a prejudiciului pentru neexecutarea sau executarea necorespunzătoare (tardivă) a obligației pecuniare sunt încasarea penalităților de întârziere și încasarea dobânzii de întârziere.

La 18 noiembrie 2019 și la 10 ianuarie 2020, în conformitate art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție a comunicat cererile de recurs intimaților, informând că referința se depune în termen de o lună de la data primirii scrisorii. În mod corespunzător, dacă referința nu este prezentată în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia (f.d. 117, 135).

La 28 ianuarie 2020 avocatul Dorel Rotaru în interesele SRL „Good Season” a depus referință la cererea de recurs înaintată de către SRL „York-Refrigerent”, solicitând respingerea recursului ca fiind neîntemeiat cu menținerea deciziei

instanței de apel în partea respingerii pretenției cu privire la încasarea dobânzii de întârziere.(f.d. 138-139)

În procedura de filtru, prevăzută de articolul 440, alin. (2) din Codul de procedură civilă, completul de judecată a constatat că obiectul cererii de recurs înaintate de către SRL „Good Season” se referă la decizia din data de 10 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, care intră în categoria de acte specificate în articolul 429, alin. (1) din Codul de procedură civilă. De asemenea, s-a constatat că cererea de recurs a fost formulată de către subiectul căruia i s-a conferit dreptul dat în baza art. 430, lit. a) din Codul de procedură civilă. În același timp, materialele cauzei au confirmat că cererea nu a fost examinată anterior.

Cu privire la termenul de declarare a recursului, completul de admisibilitate a stabilit că decizia contestată a fost expediată reprezentanților SRL „York-Refrigerent” și SRL „Good Season”, prin intermediul poștei electronice, la 12 noiembrie 2019 (f.d.109), a fost publicată pe portalul instanțelor naționale de judecată la 14 noiembrie 2019.

Potrivit informației extrase din poșta electronică, în adresa instanței de apel nu a parvenit confirmarea privind recepționarea copiei deciziei. (f.d. 110)

Recursul declarat de către SRL „Good Season” împotriva deciziei instanței de apel a fost înregistrat la grefa Curții Supreme de Justiție la 06 noiembrie 2019. Reieșind din aceste împrejurări se constată că cererea de recurs a fost formulată în limitele de 2 luni, prevăzute de articolul 434, alin. (1) din Codul de procedură civilă.

În vederea respectării articolului 432, alin. (5) din Codul de procedură civilă, instanța de judecată nu a identificat niciun indiciu care, la prima vedere, ar putea ridica probleme de drept de ordine publică specificate la alin. (3) din articolul citat. Mai mult, SRL „Good Season” nu a prezentat obiecții în privința acestui aspect procedural.

În aceeași ordine de idei, completul de filtru a verificat esența și temeiurile recursului, inclusiv dacă argumentele societății recurente referitoare la ilegalitatea deciziei atacate întrunesc criteriile formale din articolul 432, alin. (2) și (4) din Codul de procedură civilă.

Pe baza celor analizate, prin încheierea din 18 decembrie 2019 a Curții Supreme de Justiție, cererea de recurs înaintată de către SRL „Good Season” s-a considerat admisibilă pentru examinarea în fond.

Ulterior declarării admisibile a cererii de recurs înaintate de către SRL „Good Season”, la 10 ianuarie 2020, în termen, la grefa Curții Supreme de Justiție a fost înregistrat recursul depus de către SRL „York-Refrigerent”, care urmează a fi examinat în fond, concomitent cu cererea de recurs depusă de către SRL „Good Season”, ori deja a fost depășită etapa admisibilității acesteia.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție în urma verificării încadrării cererii de recurs declarată de către SRL „York-Refrigerent” în prevederile normelor de drept procedural, a constatat că cererea de recurs este depusă împotriva deciziei instanței de apel, care intră în categoria de acte specificate în articolul 429, alin. (1) din Codul de procedură civilă, a fost formulată de către subiectul care este îndreptățit să o conteste, nefiind depusă repetat și care este înaintată în limitele de 2 luni, prevăzute de articolul 434, alin. (1) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu articolele 441 și 444 din Codul de procedură civilă, recursurile se examinează de un complet de 5 judecători, fără înștiințarea participanților la proces, însă data și ora ședinței a fost plasată pe pagina web a Curții Supreme de Justiție. Astfel, Colegiul a decis inoportună invitarea acestora, întrucât argumentele expuse în cererile de recurs au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței verificarea legalității hotărârii atacate. Totodată, toate punctele de drept, care puteau exista în această cauză, pot fi cercetate și soluționate în mod adecvat pe baza înscrisurilor prezente la dosar. În esență, SRL „York-Refrigerent” și SRL „Good Season” au avut posibilitatea să își prezinte poziția în scris și să răspundă la concluziile părții adverse. Cu titlu subsidiar, nici un participant nu a solicitat audierea publică a cauzei sale (a se vedea, *mutatis mutandis*, Auza Vilho Eskelinen și alții vs Finlanda, 19 aprilie 2007, parag. 72 – 75, Eriksson vs Suedia, 12 aprilie 2012, parag. 66, 72, Pönkä vs Estonia, 8 noiembrie 2016, parag. 33 – 34, decizia nr. 95 din 19 decembrie 2016 a Curții Constituționale, parag. 26 – 27).

Verificând decizia din 10 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău în limitele controlului de legalitate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că se impune admiterea recursurilor, casarea deciziei contestate cu trimiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată, pentru motivele ce succed.

În conformitate cu articolul 445, alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Colegiul judiciar consideră necesar să menționeze că nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument al recurenților, ci va analiza doar motivele decisive pentru soluționarea prezentei cauze (a se vedea cauza *García Ruiz vs Spania* (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, parag. 26; *Moreira Ferreira vs Portugalia* (nr. 2) (Marea Cameră); 11 iulie 2017, parag. 84).

Prin prisma art. 432, alin. (4) din Codul de procedură civilă rezultă că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Pentru început, instanța de recurs recapitulează esența litigiului. Astfel, pe baza constatărilor instanțelor ierarhic inferioare, se observă că SRL „York-Refrigerent”, a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Good Season” privind încasarea datoriei ce rezultă din contractul de prestări servicii. Pe parcursul examinării cauzei societatea reclamantă și-a modificat pretențiile, în final solicitând încasarea dobânzii de întârziere în sumă de 29 524,72 lei, pentru perioada 13 noiembrie 2017 – 26 octombrie 2018, a penalității contractuale pentru perioada 13 noiembrie 2017 – 13 aprilie 2018, în sumă de 37 755,31 lei, a cheltuielilor de judecată suportate pentru taxa de stat aferentă calculului dobânzii de întârziere, penalității și a serviciilor de asistență juridică.

Colegiul lărgit amintește că prima instanță a respins cererea de chemare în judecată. Împotriva acestui act judecătoresc, SRL „York-Refrigerent” a formulat cerere de apel, solicitând casarea hotărârii, admiterea cererii de chemare în judecată,

încasarea în beneficiul său a sumei de 29 524,72 lei cu titlu de dobândă de întârziere, a sumei de 37 755,31 lei cu titlu de penalitate, a sumei de 5 000 lei cu titlu de cheltuieli pentru asistența juridică și a sumei de 3 043,39 lei cu titlu de cheltuieli pentru plata taxei de stat.

SRL „Good Season” a depus referință la cererea de apel declarată de către SRL „York-Refrigerent”, indicând că pretenția cu privire la încasarea penalității este prescrisă.

Rejudecând cauza, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia din 10 octombrie 2019. Conform acestui act judecătoresc, cererea de apel declarată de către SRL „York-Refrigerent” a fost admisă, casată hotărârea primei instanțe și adoptată o nouă hotărâre, prin care s-a admis cererea de chemare în judecată, s-a încasat din contul SRL „Good Season” în beneficiul SRL „York-Refrigerent” penalitatea calculată pentru perioada 13 noiembrie 2017 – 13 aprilie 2018 în sumă de 37 755,31 lei și cheltuielile de judecată în sumă de 2 007 lei (f.d.103-108).

Prin cererea de recurs SRL „York-Refrigerent” încearcă să demonstreze că este îndreptățită prin prisma art. 619 din Codul civilă (în redacția de până la 01 martie 2019) de a solicita dobânda de întârziere pentru perioada 13 noiembrie 2017-26 octombrie 2018 ce constituie 29 524,72 lei.

Pe când SRL „Good Season” a menționat în cererea de recurs că cererea de chemare în judecată este neîntemeiată, invocând prevederile art. 642, alin. (2) din Codul civil (în redacția de până la 01 martie 2019), totodată menționând că pretenția cu privire la încasarea penalității este prescrisă.

Pentru a elucida aspectele abordate în cererile de recurs, Colegiul de control judiciar va raporta circumstanțele prezentate mai sus la normele de drept material în vigoare la data încheierii contractul nr. 21-2017 privind montarea utilajelor frigorifice. Astfel, litigiul va fi guvernat de Codul civil până la republicarea acestuia din 01 martie 2019.

Conform art. 619 alin. (1) și (2) din Codul civil, obligațiilor pecuniare li se aplică dobânzi pe perioada întârzierii. Dobânda de întârziere reprezintă 5% peste rata dobânzii prevăzută la art.585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Este admisă proba unui prejudiciu mai redus. În cazul actelor juridice la care nu participă consumatorul, dobânda este de 9% peste rata dobânzii prevăzută la art.585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Nu este admisă proba unui prejudiciu mai redus.

Potrivit art. 324, alin. (1) din Codul civil, clauza penală (penalitatea) este o prevedere contractuală prin care părțile evaluează anticipat prejudiciul, stipulând că debitorul, în cazul neexecutării obligației, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun.

Cererile de recurs ridică probleme de drept procedural în ceea ce privește soluționarea de către instanța de apel a litigiului. În condițiile date, instanța de recurs este chemată să ofere un răspuns dacă Curtea de Apel Chișinău a îndeplinit condiția unei examinări efective și a oferit un răspuns specific și explicit mijloacelor hotărâtoare pentru rezultatul procesului, a examinat toate pretențiile și argumentele înaintate (a se vedea, în contrast, Lebedinschi vs Moldova, 16 iunie 2015, parag. 31, 35 – 36; Nichifor vs Moldova, 20 septembrie 2016, parag. 29 – 31).

În aceste împrejurări, Colegiul lărgit a considerat că trebuie să opereze cu prevederile art. 390, alin. (1), lit. e) și f) din Codul de procedură civilă. În conformitate cu aceste dispoziții legale procedurale, decizia instanței de apel trebuie să conțină: motivele concluziilor instanței de apel și referirea la legea guvernantă, precum și concluziile instanței de apel în urma examinării apelului.

În aceeași ordine de idei, potrivit jurisprudenței stabilite, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a învederat că unul din principiile legate de administrarea corectă a justiției se referă la hotărârile instanțelor de judecată, care ar trebui să explice în mod adecvat raționamentele pe care se bazează. Măsura în care se aplică această obligație de motivare poate varia în funcție de natura deciziei și trebuie determinată în funcție de circumstanțele cauzei (a se vedea *Moreira Ferreira*, ibidem, parag. 84; *Orlen Lietuva LTD. vs Lituania*, 29 ianuarie 2019, parag. 82).

Cu titlu de principiu, o decizie judiciară nu poate fi calificată ca fiind arbitrară până la constatarea unui prejudiciu efectiv adus corectitudinii generale a procedurii judiciare, cu excepția cazului în care nu sunt prezentate motive pentru adoptarea acesteia sau motivele date se bazează pe o eroare de fapt sau de drept evidentă manifestată de instanța internă, rezultând în o „negare a justiției” (a se vedea *Andelkovic vs Serbia*, 9 aprilie 2013, parag. 27; *Bochan vs Ucraina* (nr. 2), Marea Cameră, 5 februarie 2015, parag. 61 – 63; *Gelenidze vs Georgia*, 7 noiembrie 2019, parag. 28). Logica aflată la baza noțiunii de „eroare evidentă de apreciere”, astfel cum este utilizată în contextul art. 6 § 1 din Convenție, este fără îndoială aceea că, având în vedere că eroarea de fapt sau de drept comisă de instanța națională este atât de vădită încât este calificată drept „evidentă” – în sensul că nu ar fi putut fi comisă de niciun magistrat rezonabil – este posibil ca aceasta să fi adus atingere echității procesului (a se vedea *Dulaurans vs Franța*, 21 martie 2000, parag. 33 – 34). Totodată, o hotărâre judecătorească care nu are niciun temei legal în dreptul intern și nu permite realizarea unei legături între faptele stabilite, dreptul aplicabil și rezultatul procesului, avea, în plus, un caracter arbitrar și trebuia interpretată drept o „denegare de justiție” (a se vedea *Andelkovic*, pre-citat, parag. 27).

Procedând la examinarea fondului recursului, Colegiul lărgit învederează că exigența motivării hotărârii judecătorești este o garanție a caracterului echitabil al procedurii și împotriva arbitrariului instanței de judecată. În acest caz, instanța de apel are obligația de a indica motivele raționamentelor sale și să facă referire la legea guvernantă a speței. Pe baza acestei analize juridice, instanța de apel trebuie să tragă concluziile de rigoare în urma examinării cererilor de apel. Etapele menționate trebuie să fie consecutive și să se afle într-o strânsă legătură logică, ceea ce consolidează ipoteza că soluția finală a instanței de judecată urmează să rezulte din partea motivată a hotărârii judecătorești.

În speță, Colegiul de control judiciar reține că SRL „York-Refrigerent” prin cererile de modificare a cuantumului acțiunii a solicitat, atât încasarea dobânzii de întârziere, a penalității cât și a cheltuielilor de judecată.

Instanța de fond a concluzionat că pretențiile înaintate sunt neîntemeiate, ori odată cu stingerea datoriei de către societatea pârâtă și a plăților solicitate, obligația încetează de a mai exista și participanții la proces nu mai sunt legați prin drepturi și obligații care rezultau anterior din contract, ceea ce înseamnă că societatea

reclamantă nu mai are dreptul să prezinte pârâtei alte creanțe, bazându-se pe obligația inițială.

Instanța de apel, rejudicând cauza, a concluzionat ca fiind întemeiată cererea de chemare în judecată, dispunând în temeiul pct. 4.1 al contractului nr. 21-2017 din 27 iulie 2017 încasarea penalității în mărime de 0,1% din suma neachitată în termen pentru fiecare zi de întârziere și a cheltuielilor de judecată în mărime de 2 007,65 lei.

La acest capitol, instanța de recurs urmează să verifice dacă instanța de apel în motivarea deciziei sale s-a expus asupra tuturor pretențiilor și argumentelor înaintate, atât de către SRL „York-Refrigerent”, cât și de către SRL „Good Season”.

Din lecturarea părții motivate a deciziei contestate, Colegiul lărgit observă că instanța de apel nu a examinat pretenția SRL „York-Refrigerent” cu privire la încasarea dobânzii de întârziere în mărime de 29 524,72 lei, ori atât în partea motivată, cât și în dispozitiv nu s-a expus asupra admiterii sau respingerii pretenției.

Instanța de apel, admitând pretenția SRL „York-Refrigerent” cu privire la încasarea penalității contractuale, nu s-a expus asupra contraargumentului SRL „Good Season” precum că prin prisma art. 268, lit. a) din Codul civil pretenția este prescrisă.

Instanța de recurs reține că prin prisma art. 268, lit. a) din Codul civil, se prescriu în termen de 6 luni acțiunile privind încasarea penalității.

Prin urmare, instanța de apel urma să constate care este termenul de la care începe a curge termenul de 6 luni în interiorul căruia SRL „York-Refrigerent” avea dreptul de a înainta pretenția cu privire la încasarea penalității contractuale și respectiv să constate dacă solicitarea este sau nu depusă peste termenul prevăzut.

De asemenea, instanța de apel nu a motivat dacă, cererea de chemare în judecată înaintată de către SRL „York-Refrigerent”, prin prisma art. 642, alin. (2) din Codul civil este întemeiată, dat fiind faptul că în perioada 10 octombrie 2018- 26 octombrie 2018 obligația de bază a SRL „Good Season” a fost stinsă.

Este neclară și concluzia instanței de apel cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată, care a reținut ca fiind întemeiată pretenția, dispunând prin prisma art. 94 și art. 96 din Codul de procedură civilă încasarea sumei de 2 007,36 lei, deși SRL „York-Refrigerent” a solicitat încasarea cheltuielilor ce țin de plata taxei de stat aferentă pretenției cu privire la încasarea dobânzii de întârziere și a penalităților, cât și suportate pentru asistența juridică în mărime de 5 000 lei.

În ansamblu, ținând cont de natura litigiului și de marja de apreciere a instanței de judecată, Colegiul judiciar opinează că a examinat principalele întrebări juridice stabilite și că nu este necesar să se pronunțe separat în privința motivelor cu privire la fondul cauzei civile. De fapt, acestea poartă un caracter secundar și nu au forță juridică de a influența decisiv considerentele de mai sus (a se vedea, printre alte autorități, Kamil Uzun vs Turcia, 10 mai 2007, parag. 64 din 10 mai 2007; Centrul pentru Resurse Juridice în numele lui Valentin Câmpeanu vs România (Marea Cameră), 17 iulie 2014, parag. 156).

Drept consecință, instanța de recurs conchide că decizia din 10 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău este una nemotivată, de vreme ce instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor pretențiilor și argumentelor înaintate, iar soluția adoptată nu este clară. Efectul acestor încălcări de legalitate, și anume, devierile procedurale

afectează echitatea procedurii în ansamblu și calitatea hotărârii judecătorești pronunțate în apel în acord cu art. 239 și art. 390, alin. (1), lit. e) și f) din Codul de procedură civilă. Or, la deliberarea deciziei, Curtea de Apel Chișinău nu a apreciat corect concluzia în urma examinării apelului dedus judecării.

Considerațiile de mai sus sunt suficiente pentru a confirma incidența temeiului indicat la articolul 432, alin. (4) din Codul de procedură civilă și a stabili că erorile judiciare analizate în speță sunt esențiale.

Cu titlu de remarcă, judecarea recursului, exercitat conform rigorilor impuse de articolul 432, alin. (1) din Codul de procedură civilă, are caracter devolutiv numai pentru problemele de drept material și procedural. Curtea Supremă de Justiție verifică doar legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt. În acest caz, luând în considerare că instanța de apel a săvârșit o încălcare gravă procedurală, instanța de recurs opinează că singura soluție legală și rezonabilă este casarea deciziei contestate și trimiterea cauzei spre rejudecare, dat fiind faptul nesoluționării tuturor pretențiilor și nemotivării de către Curtea de Apel Chișinău a deciziei sale, instanța de recurs nu are pârghii de a verifica care soluție a fost aleasă până la urmă de către completul de judecată.

Așadar, Colegiul lărgit notează că greșelile procedurale nu pot fi corectate în ordine de recurs, din cauza specificului acestora. De altfel, atât SRL „York-Refrigerent”, cât și SRL „Good Season” trebuie să aibă posibilitatea reală să-și prezinte apărarea și să fie audiați de o instanță de apel, care va fi competentă de a examina toate chestiunile de fapt și de drept relevante litigiului (a se vedea A. Menarini Diagnostics S.R.L. vs Italia, 27 septembrie 2011, parag. 59; Akaki Tchaghiashvili, 2 septembrie 2014, parag. 34, Samardžić, ibidem, parag. 31, Gohe și alții vs Franța, 3 iulie 2018, parag. 41 - 43).

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că s-a constatat o eroare judiciară, care nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul lărgit ajunge la concluzia de a casa decizia din data de 10 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău și de a restitui prezenta cauză civilă la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecători în acord cu articolul 445, alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă.

Astfel, ținând cont de rolul specific al instanței de recurs și de preeminența dreptului, este imperios, ca la reexaminarea cauzei în ordine de apel, să fie remediate neajunsurile procedurii inițiale (a se vedea cauzele Baka vs Ungaria (Marea Cameră), 23 iunie 2016, parag. 117; Zubac vs Croația (Marea Cameră), 5 aprilie 2018, parag. 123 – 125). Pe această cale, cauza civilă urmează a fi judecată în întregime în cadrul unor proceduri noi, în cadrul căreia instanța de apel va avea sarcina de a stabili o legătură clară între faptele speței, dispozițiile legale aplicabile și concluziile la care a ajuns. În funcție de rezultatul aprecierii juridice, instanța de apel va trebuie să constate temeinicia sau lipsa unui temei legal a cererii de apel formulată de către SRL „York-Refrigerent” (a se vedea, spre exemplu, importanța rejudecării cauzei de către instanțele ierarhic inferioare în baza considerentelor unei instanțe de recurs, Victor Harovschi vs Moldova, 18 noiembrie 2008; Dimitar Yordanov vs Bulgaria, 6 septembrie 2018, parag. 52 – 53).

În conformitate cu articolul 445, alin. (1), lit. c) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admit recursurile declarate de către Societatea cu Răspundere Limitată „Good Season”, reprezentată de avocatul Dorel Rotaru și de către Societatea cu Răspundere Limitată „York-Refrigerent”, reprezentată de avocatul Vitalii Mamaliga.

Se casează decizia din data de 10 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Societatea cu Răspundere Limitată „York-Refrigerent” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Good Season” cu privire încasarea, dobânzii de întârziere, penalității și a cheltuielilor de judecată, cu remiterea cauzei la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas

Nina Vascan

Victor Burduh

Nicolae Craiu

Iurie Bejenaru